

Uchwała nr 22
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 10 maja 2023 roku

w sprawie kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla interwencji I. 10. 2. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwała, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje kryteria wyboru operacji dla interwencji I. 10. 2. Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, określone w załączniku do uchwały.

§ 2.

1. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 przyjmuje do wiadomości, że kryteria wyboru operacji, o których mowa w § 1, stanowią element projektu wytycznej Instytucji Zarządzającej, która zostanie poddana opiniowaniu.

2. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 upoważnia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do dokonania zmian kryteriów wyboru operacji dla interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, o których mowa w § 1, wynikających z przebiegu opiniowania Instytucji Zarządzającej.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Ryszard Bartosik
Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny
dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Kryteria wyboru operacji dla interwencji „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Obszar A dla operacji dotyczącej budowy biogazowni rolniczej

Kryterium 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Jeżeli średnioroczna liczba zwierząt gospodarskich, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, utrzymywanych w gospodarstwie wnioskodawcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w przeliczeniu na DJP wynosi:

- 1) powyżej 200, przyznaje się **6 punktów**,
- 2) powyżej 100 i nie więcej niż 200, przyznaje się **4 punkty**,
- 3) co najmniej 50 i nie więcej niż 100, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 3. Obszary chronione

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy obszar, na którym będzie realizowana operacja będzie znajdował się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody, przyznaje się **1 punkt**.

Kryterium 4. Młody rolnik

Jeżeli wnioskodawca w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest młodym rolnikiem, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 5. Stopień wykorzystania nawozów naturalnych

Udział nawozów naturalnych zwierzęcych w gospodarstwie wnioskodawcy stanowi:

- 1) powyżej 50%, nominalnego zapotrzebowania biogazowni przyznaje się **4 punkty**,
- 2) co najmniej 20% i nie więcej niż 50% nominalnego zapotrzebowania biogazowni, przyznaje się **2 punkty**.

Obszar A dla operacji dotyczących instalacji urządzeń do produkcji energii z promieniowania słonecznego

Kryterium 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Jeżeli średnioroczna liczba zwierząt gospodarskich, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, utrzymywanych w gospodarstwie wnioskodawcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 5, przyznaje się **4 punkty**.

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 3. Obszary chronione

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy obszar, na którym będzie realizowana operacja będzie znajdował się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody, przyznaje się **1 punkt**.

Kryterium 4. Młody rolnik

Jeżeli wnioskodawca w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest młodym rolnikiem, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 5. Dofinansowanie w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”

Jeżeli wnioskodawcy nie przyznano pomocy na urządzenia do wytwarzania energii elektrycznej z promieniowania słonecznego w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” lub „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, przyznaje się **3 punkty**.

Kryterium 6. Sprawność urządzeń

Jeżeli sprawność urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z energii promieniowania słonecznego wynosi:

- 1) powyżej 21%, przyznaje się **3 punkty**,
- 2) powyżej 18% i nie więcej niż 21%, przyznaje się **2 punkty**,
- 3) nie więcej niż 18%, przyznaje się **1 punkt**.

lub w przypadku instalacji kolektorów słonecznych, jeżeli sprawność optyczna kolektorów słonecznych wynosi:

- 1) powyżej 80 %, przyznaje się **3 punkty**,
- 2) poniżej 80% i nie więcej niż 70%, przyznaje się **2 punkty**,
- 3) nie więcej niż 70%, przyznaje się **1 punkt**.

Obszar B termomodernizacja

Kryterium 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Jeżeli średnioroczna liczba zwierząt gospodarskich, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, utrzymywanych w gospodarstwie wnioskodawcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 5, przyznaje się **4 punkty**.

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 3. Obszary chronione

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy obszar, na którym będzie realizowana operacja będzie znajdował się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody, przyznaje się **1 punkt**.

Kryterium 4. Młody rolnik

Jeżeli wnioskodawca w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest młodym rolnikiem, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 5. Kompleksowość przedsięwzięcia

Jeżeli operacja zostanie przeprowadzona w sposób kompleksowy, tj. docieplenie budynku będzie połączone z montażem lub modernizacją instalacji do odzyskiwania ciepła z budynków gospodarskich lub montażem instalacji centralnego ogrzewania lub montażem źródła ciepła, w tym współpracującym z OZE lub kompleksową wymianą lub modernizacją oświetlenia, przyznaje się **3 punkty**.

Kryterium 6. Wymiana kotłów

Jeżeli w ramach operacji likwidowane są w gospodarstwie rolnym wszystkie źródła ciepła wykorzystujące kopalne paliwo stałe i zastępowane są kotłem na biomasę, przyznaje się **2 punkty**.

Kryterium 7. System monitoringu i zarządzania energią

Jeżeli w budynku objętym dofinansowaniem wykorzystywany będzie system monitoringu i zarządzania energią, przyznaje się **1 punkt**.

MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW

Pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja uzyskała co najmniej **6 punktów**.

Minimalna liczba punktów stanowi 40% maksymalnej liczby punktów (15 punktów), które można uzyskać w ramach danego obszaru w omawianej interwencji. Dzięki takiemu podejściu do realizacji zostaną wybrane operacje o odpowiedniej jakości, pozwalające zrealizować cel interwencji.

KRYTERIA ROZSTRZYGAJĄCE mające zastosowanie w przypadku, gdy co najmniej dwie operacje uzyskały taką samą liczbę punktów.

W przypadku operacji, które uzyskały taką samą liczbę punktów, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje kwota wnioskowanej pomocy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja z niższą wnioskowaną kwotą.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 79 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, celem kryteriów wyboru jest zapewnienie równego traktowania wnioskodawców, lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ukierunkowania wsparcia zgodnie z celem interwencji. Mając na względzie aspekty określone w ww. przepisie, w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w opisie interwencji Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE oraz poprawy efektywności energetycznej przewidziano, że kryteria wyboru operacji mogą dotyczyć w szczególności odbycia szkolenia w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego lub zobowiązanie się do jego odbycia w terminie roku od dnia ostatecznej płatności.

W przypadku biogazowni rolniczych:

- 1) wielkości pogłównia w gospodarstwie w DJP,
- 2) stopnia wykorzystania nawozów naturalnych pochodzących z gospodarstwa.

W przypadku systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej oraz budowy instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i inteligentnymi systemami zarządzania energią:

- 1) sprawność urządzeń,
- 2) prowadzenia produkcji ekologicznej,
- 3) gospodarstw znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody,
- 4) gospodarstw, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca,

- 5) gospodarstw nieposiadających instalacji do produkcji energii z promieniowania słonecznego dofinansowanej ze środków PROW 2014-2020 (w przypadku inwestycji w instalacje produkujące energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i systemami zarządzania energią).

Przedstawione kryteria wyboru dla interwencji „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej” odzwierciedlają zapisy Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zapewniając równe traktowanie wnioskodawców, lepsze wykorzystanie zasobów finansowych i ukierunkowanie wsparcia zgodnie z celem interwencji.

Obszar A dla operacji dotyczącej budowy biogazowni rolniczej

Kryterium 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Preferuje się prowadzenie produkcji zwierzęcej w zakresie zwierząt gospodarskich, gdzie im liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), jest większa tym przyznaje się więcej punktów. Jednym z założeń tych inwestycji jest ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska związkami azotu i fosforu zdeponowanymi w nawozach naturalnych, a produkcja energii jest sposobem na finansowanie dodatkowych nakładów z tym związanych oraz zaspakajania potrzeb własnych gospodarstwa rolnego na energię. Zakłada się, że biogazownie będą lokalizowane w gospodarstwach nastawionych na produkcję zwierzęcą, w których występują zagrożenia środowiskowe powodowane przez tę produkcję. Zagrożenia te mają dwa znaczenia. Pierwsze dotyczy zmniejszania emisji gazów cieplarnianych i ma wymiar globalny, a drugi dotyczy środowiska lokalnego (*takich czynników jak ograniczenie emisji odorowych, gazowych w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstw rolnych, zapobieganie występowaniu populacji much w gradacjach, eliminowanie z nawozów zwierzęcych nasion chwastów, jaj parazytów, drobnoustrojów chorobotwórczych oraz zapylenia i możliwości zmniejszenia zużycia nieodnawialnych źródeł energii*).

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

System jakości żywności jakim jest produkcja ekologiczna (*produkcja ekologiczna w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2018/848*), wpływa m.in. na zmniejszenie zużycia oraz świadome wykorzystywanie energii, utrzymanie bioróżnorodności, ograniczenie lub wyeliminowanie nawozów mineralnych czy pestycydów na rzecz naturalnych nawozów i środków ochrony roślin, na żywność gleby i jakość wód. Dodatkowo rolnictwo ekologiczne produkuje żywność wysokiej jakości, bogatą w substancje odżywcze. Ponadto strategia „Od pola do stołu” zakłada duże ambicje w zakresie produkcji ekologicznej, dlatego niezbędnym jest zachęcanie rolników do prowadzenia produkcji tymi metodami.

Kryterium 3. Obszary chronione

Punkty będą także przyznawane dla operacji, która będzie realizowana na gruntach znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) wraz z otulinami tych form ochrony przyrody. Jednym z czynników skażenia środowiska naturalnego jest intensywna produkcja zwierzęca. Odchody zwierzęce są jedną z przyczyn degradacji gleby, zanieczyszczenia wód i powietrza. Podczas magazynowania i nawożenia gruntów odchodami zwierzęcymi dochodzi do emisji gazów cieplarnianych jak i odorowych. Ponadto podtlenek azotu odpowiedzialny jest za uszkodzenie warstwy ozonowej, a razem z metanem wzmacniają efekt cieplarniany, powodujący zmiany klimatu. Pojawiające się związki lotne są przyczyną kwaśnych deszczy, korozji w obiektach inwentarskich, powodują eutrofizację gleb i zbiorników wodnych.

Dodatkowo prawidłowo zaprojektowana i funkcjonująca biogazownia wykazuje zerowy lub bardzo niski poziom emisji związków odorowych, uciążliwych dla środowiska, a także dla lokalnej społeczności. Redukcje emisji odorów szacowane są na około 80% w porównaniu do wzbogacania gleby surową gnojowicą. Niezbędnym zatem wydaje się wprowadzenie dodatkowych praktyk prowadzących do mitygacji intensywnej produkcji zwierzęcej na środowisko, a także zagospodarowania produktów ubocznych pochodzących z rolnictwa na terenach chronionych.

Kryterium nr 4. Młody rolnik

Wymiana pokoleniowa jest jednym z ważniejszych celów realizowanych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Analizy wskazują, że w Polsce jest większy, od średniej unijnej, udział gospodarstw rolnych kierowanych przez osoby w wieku do 40 lat (*ponad 20% przy średniej UE ok. 12%*). Obserwuje się jednak malejącą z roku na rok liczbę młodych rolników. Dlatego istnieje potrzeba zatrzymania trendu malejącej liczby młodych rolników (*rolnik, który ma nie więcej niż 40 lat*) w Polsce i preferowania inwestycji realizowanych przez takie osoby.

Kryterium 5. Udział nawozów naturalnych pochodzących z gospodarstwa na potrzeby biogazowni rolniczej

Ważnymi aspektami produkcji energii z biogazu jest produkcja energii na miejscu, z własnych substratów (*nietransportowania ich między gospodarstwami*). Nawożenie surową gnojowicą czy obornikiem może prowadzić do skażenia wód gruntowych oraz powierzchniowych. Spotyka się też z dużym oporem społecznym, z powodu silnego odoru. Produkcja biogazu z gnojowicy rozwiązuje problem, a dodatkowo uzyskiwany jest poferment, posiadający dużo lepsze właściwości nawozowe niż gnojowica czy obornik.

Wykorzystywanie gnojowicy lub obornika w biogazowniach będzie miało nie tylko znaczenie lokalne czy w skali kraju, ale również w kontekście europejskim, dlatego, że Polska jest jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń organicznych Morza Bałtyckiego. Dorzecza Bałtyku dostarczają ogromne ilości biogenów (*związków fosforu i azotu*) wprowadzanych na użytki rolne w postaci nawozów organicznych czy mineralnych.

Obszar A dla operacji dotyczących instalacji urządzeń do produkcji energii z promieniowania słonecznego

Kryterium nr 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Preferuje się prowadzenie produkcji zwierzęcej w zakresie zwierząt gospodarskich, gdzie liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), jest równa co najmniej 5 DJP. Gospodarstwa prowadzące produkcję zwierzęcą ponoszą wysokie koszty zakupu energii, a przy niskiej opłacalności produkcji jest to powód ograniczenia lub likwidacji produkcji. Instalacje fotowoltaiczne pomagają skutecznie zredukować emisję dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i pyłów i tym samym pośrednio będą przyczyniać się do redukcji śladu węglowego wytwarzanego w rolnictwie. Ma to szczególne znaczenie w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą, ponieważ chów i hodowla zwierząt są odpowiedzialne za emisję gazów cieplarnianych. Wytworzona energia zużywana będzie do obsługi urządzeń elektrycznych w budynkach, w tym systemu oświetlenia, wentylacji, ogrzewania, doju, itd. Pozwoli to uczynić budynki inwentarskie obiektami niezależnymi od dostaw tradycyjnie wytwarzanej energii elektrycznej, które na obszarach wiejskich charakteryzują się większą niestabilnością (przerwy, spadki napięcia).

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

System jakości żywności jakim jest produkcja ekologiczna, wpływa m.in. na zmniejszenie zużycia oraz świadome wykorzystywanie energii, utrzymanie bioróżnorodności, ograniczenie lub wyeliminowanie nawozów mineralnych czy pestycydów na rzecz naturalnych nawozów i środków ochrony roślin, na żyzność gleby i jakość wód. Dodatkowo rolnictwo ekologiczne produkuje żywność wysokiej jakości, bogatą w substancje odżywcze. Ponadto strategia „Od pola do stołu” zakłada duże ambicje w zakresie produkcji ekologicznej. Dlatego niezbędnym jest zachęcanie rolników do prowadzenia produkcji tymi metodami.

Kryterium 3. Obszary chronione

Punkty będą także przyznawane dla operacji, która będzie realizowana na gruntach znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) wraz z otulinami tych form ochrony przyrody. Instalacje fotowoltaiczne, w przeciwieństwie do tradycyjnych instalacji wytwarzających energię elektryczną z surowców kopalnych nie emitują zanieczyszczeń. Przy stałej produkcji prądu instalacja fotowoltaiczna nie emituje CO₂, czyli nie ingeruje w środowisko. W trakcie pracy instalacja nie wytwarza odpadów, a do jej prawidłowego funkcjonowania nie jest konieczne doprowadzenie wody. Na uwagę zasługuje fakt, że

instalacje te pracują bezgłośnie w związku z tym fotowoltaika lub solary są dobrym rozwiązaniem dla obszarów chronionych.

Kryterium nr 4. Młody rolnik

Wymiana pokoleniowa jest jednym z ważniejszych celów realizowanych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Analizy wskazują, że w Polsce jest większy, od średniej unijnej, udział gospodarstw rolnych kierowanych przez osoby w wieku do 40 lat (*ponad 20% przy średniej UE ok. 12%*). Obserwuje się jednak malejącą z roku na rok liczbę młodych rolników. Dlatego istnieje potrzeba zatrzymania trendu malejącej liczby młodych rolników (*rolnik, który ma nie więcej niż 40 lat*) w Polsce i preferowania inwestycji realizowanych przez takie osoby.

Kryterium 5. Dofinansowanie w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”

Zakłada się, że jeżeli wnioskodawcy nie przyznano lub nie wypłacono pomocy na urządzenia do pozyskania energii elektrycznej z promieniowania słonecznego dofinansowanych w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” oraz „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” objętych PROW 2014-2020, przyznaje się dodatkowe punkty. Celem tej preferencji jest efektywne wykorzystanie środków, biorąc pod uwagę ograniczoną ich pulę, a także skorzystanie z tego wsparcia przez rolników, którzy jeszcze nie uzyskali dofinansowania na moduły fotowoltaiczne w ramach PROW 2014-2020.

Kryterium 6. Sprawność urządzeń

Preferowane będą operacje uwzględniające sprawność modułów fotowoltaicznych, tj. zdolność instalacji do przetwarzania promieni słonecznych w energię elektryczną lub w przypadku instalacji kolektorów słonecznych sprawność optyczną kolektorów słonecznych. Celem tego kryterium jest zachęcenie rolników do zakupu najnowocześniejszych i najbardziej wydajnych instalacji dostępnych na rynku przy jak najbardziej efektywnym wykorzystaniu ograniczonych środków finansowych na te inwestycje.

Obszar B termomodernizacja

Kryterium nr 1. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Preferuje się prowadzenie produkcji zwierzęcej w zakresie zwierząt gospodarskich, gdzie liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), jest równa co najmniej 5 DJP. Gospodarstwa prowadzące produkcję zwierzęcą ponoszą wysokie koszty zakupu energii, a przy niskiej opłacalności produkcji jest to powód ograniczenia lub likwidacji produkcji. Z racji usytuowania na obszarach wiejskich są także narażone na większą niestabilność dostaw energii elektrycznej. W przypadku tego typu gospodarstw także jest wymagane zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej obiektu. Dodatkowe straty ciepła w okresie jesienno – zimowym generują dodatkowe koszty ogrzewania budynków inwentarskich, ale także przekładają się na większe zanieczyszczenie środowiska. Modernizacja cieplna obiektów wykorzystywanych w produkcji zwierzęcej pomaga także zachować odpowiedni dobrostan zwierząt w zimie jak i w okresie letnim.

Kryterium 2. Prowadzenie produkcji ekologicznej

System jakości żywności jakim jest produkcja ekologiczna, wpływa m.in. na zmniejszenie zużycia oraz świadome wykorzystywanie energii, utrzymanie bioróżnorodności, ograniczenie lub wyeliminowanie nawozów mineralnych czy pestycydów na rzecz naturalnych nawozów i środków ochrony roślin, na żyzność gleby i jakość wód. Dodatkowo rolnictwo ekologiczne produkuje żywność wysokiej jakości, bogatą w substancje odżywcze. Ponadto strategia „Od pola do stołu” zakłada duże ambicje w zakresie produkcji ekologicznej. Dlatego niezbędnym jest zachęcanie rolników do prowadzenia produkcji tymi metodami.

Kryterium nr 3. Obszary chronione

Punkty będą także przyznawane dla operacji, która będzie realizowana na gruntach znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000). Poprawa efektywności energetycznej jest jednym ze sposobów zwiększania bezpieczeństwa dostaw energii oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, dlatego jest rekomendowanym rozwiązaniem dla obszarów chronionych.

Kryterium nr 4. Młody rolnik

Wymiana pokoleniowa jest jednym z ważniejszych celów realizowanych w ramach Planu Strategicznego WPR. Analizy wskazują, że w Polsce jest większy, od średniej unijnej, udział gospodarstw rolnych kierowanych przez osoby w wieku do 40 lat (*ponad 20% przy średniej UE ok. 12%*). Obserwuje się jednak malejącą z roku na rok liczbę młodych rolników. Dlatego istnieje potrzeba zatrzymania trendu malejącej liczby młodych rolników (*rolnik, który ma nie więcej niż 40 lat*) w Polsce i preferowania inwestycji realizowanych przez takie osoby.

Kryterium 5. Kompleksowość przedsięwzięcia

Termomodernizacja powinna być przedsięwzięciem kompleksowym. I tak na przykład docieplenie przegród, usunięcie mostków termicznych przy jednoczesnej wymianie okien, drzwi oraz zamontowaniu energooszczędnych i ekologicznych źródeł ciepła, będzie wiązało się z oszczędnościami dla rolników jak również będzie przekładało się na efektywniejsze wykorzystanie zasobów naturalnych i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Kryterium 6. Wymiana kotłów

Proponuje się, aby przyznawać dodatkowe punkty za wymianę lub modernizację kotła na paliwo stałe na kocioł, który będzie używał biomasy rolniczą inną niż słoma. Taka inwestycja wpisuje się w realizację celu 4 PS „Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii” Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Kotły na biomasa rolniczą są instalacjami mniej uciążliwymi dla środowiska, dzięki mniejszym emisjom gazów SO₂, NO_x, CO oraz CO₂ niż w przypadku wykorzystania paliw konwencjonalnych w tym kopalnego paliwa węglowego. Spalanie biomasy przede wszystkim ogranicza wydobycie oraz tym samym spalanie paliw kopalnych, przez co ogranicza wprowadzanie węgla do atmosfery pod postacią tlenków węgla. Instalacje kotłowe wykorzystujące biomasa stanowią obecnie najtańsze i najłatwiejsze do zastosowania źródło energii odnawialnej. Zdecydowana większość istniejących budynków posiada instalację centralnego ogrzewania wyposażonej w kocioł węglowy. Instalacja taka jest łatwa w modernizacji, która pozwala na efektywne stosowanie biomasy, która jest dostępna w gospodarstwach rolnych. Ponadto wykorzystywana jest biomasa, która nie ma innego zastosowania gospodarczego niż spalanie (celowe uprawy energetyczne, pozostałości z pielęgnacji sadów, nadwyżki biomasy pochodzącej z rolnictwa).

Kryterium 7. System monitoringu i zarządzania energią

Zastosowanie systemów zarządzania energią w rolnictwie pozwoli na zmniejszenie ilości zużywanej energii, co przekłada się na wymierne korzyści finansowe i środowiskowe.